

تعیین فراوانی هپاتیت B در خانواده افراد نظامی و غیرنظامی HBsAg⁺

سید مؤید علویان M.D، سید مرتضی حسینی M.D، احسان فتاحی M.D و علیرضا جباری M.D

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - پژوهشکده طب رزمی - مرکز تحقیقات بهداشت نظامی - تهران - ایران

خلاصه

مقدمه: هپاتیت مزمن B امروزه یکی از مهمترین مشکلات بهداشتی-درمانی در سراسر جهان محسوب می‌شود. امروزه بسیاری از موارد هپاتیت B ناشی از انتقال با روش‌های غیرپوستی و یا تلقیح پوستی می‌باشد ولی دو روش که بیشترین تأثیر را در انتقال ویروس دارند، شامل: انتقال پری‌ناتال و تماس جنسی می‌باشد. این مطالعه برای تعیین فراوانی موارد مثبت HBsAg در اعضای خانواده بیماران HBsAg مثبت در کل و نیز برحسب رابطه خویشاوندی افراد، با تأکید بر بررسی تجمع عفونت در خانواده‌های بیماران نظامی طراحی شد.

روش کار: اعضای خانواده ۲۵۰ بیمار مراجعه‌کننده به مرکز هپاتیت تهران در طول سال‌های ۱۳۸۰-۱۳۸۱ به‌صورت توصیفی-مقطعی بررسی شدند. پرسشنامه شامل: اطلاعات دموگرافیک بیماران، وضعیت بیماری در آن‌ها و وضعیت واکسیناسیون و HBsAg در اعضای خانواده تکمیل شد. میزان واکسیناسیون و سپس فراوانی HBsAg در گروه‌های مختلف بررسی گردید.

نتایج: از ۱۰۸۶ نفر اعضای خانواده بیماران، HBsAg در ۱۰۵۷ نفر (۹۷/۲ درصد) چک شده بود. از این تعداد ۱۷۳ نفر (۱۶/۳ درصد) HBsAg مثبت بودند. بیشترین فراوانی در مادران افراد مبتلا (۳۳/۳ درصد) و پس از آن به‌ترتیب در برادر و خواهران (۳۰/۷ درصد)، پدران (۲۸/۸ درصد)، همسران (۸ درصد) و فرزندان (۶/۵ درصد) دیده شد. فراوانی در خانواده بیماران زن به‌طور معنی‌داری بیش از خانواده مردان بود (۲۸/۸ درصد در برابر ۱۱/۷ درصد، $p < 0.04$). فراوانی در خانواده بیماران نظامی به‌طور معنی‌داری کمتر از خانواده غیرنظامیان بود (۱/۹۸ درصد در برابر ۲۰/۸ درصد، $p < 0.01$).

بحث: بر اساس نتایج این مطالعه خانواده افراد مبتلا در ایران یک کانون تجمع عفونت محسوب می‌شوند. با این حال به‌نظر می‌رسد، اهتمام بیشتر مراکز درمانی نیروهای نظامی و تقید به نظم در خانواده‌های نظامی باعث کاهش قابل توجه فراوانی HBsAg در این گروه شده است. لذا بررسی کل اعضای خانواده بیماران HBsAg مثبت از نظر مارکرهای سرمی و سپس واکسیناسیون افراد منفی توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: هپاتیت، واکسیناسیون، نیروهای نظامی و خانواده

مقدمه

هپاتیت B (HBV)، شایع‌ترین ویروس ایجادکننده عفونت مزمن در انسان است [۱] که می‌تواند منجر به سیروز، مرگ ناشی از نارسایی کبد و کارسینوم سلول کبدی شود [۲]. به‌دلیل شیوع بالای این

هپاتیت مزمن B امروزه یکی از مهمترین مشکلات بهداشتی-درمانی در سراسر جهان محسوب می‌شود و ویروس